

‘De daderrol van slavernij zit nog steeds in onze genen’

... Voor werkelijke verzoening met ons slavernijverleden is erkenning van de daderrol nodig, die in onze genen zit.

... Op een bezinningsbijeenkomst werd gisteren open gesproken over schuld-erkenning van slavernij vroeger en nu.

► UTRECHT

‘Wij Nederlanders zijn goed in het herinneren van lijden dat ons is aangedaan. Over onze daderrol zijn we vaak kort van stof’, zegt Yosé Höhne-Sparborth, lid van de Raad van Kerken namens de Basisbeweging. Ze plaatste de vertegenwoordigers van kerken en maatschappelijke organisaties gisteren heel bewust eens in de daderrol tijdens een bezinningsbijeenkomst over slavernij. De bijeenkomst werd georganiseerd door onder andere de Raad van Kerken en de Evangelische Alliantie. In het jaar dat de afschaffing van slavernij, 150 jaar geleden, wordt herdacht, wordt het thema ook kerkelijk nadrukkelijk geagendeerd.

Volgens Höhne is het voor daadwerkelijke verzoening nodig dat zowel slachtoffers als daders bevrijd worden uit hun oude rol. Aan de hand van haar observaties in Colombia, dat mede door de Nederlandse slavenhandel een grote gemeenschap van slavennazaten heeft,

schetst ze hoe de slachtofferrol tot de dag van vandaag doorspeelt bij deze ‘zwarte’ bevolkingsgroep. Ze ziet bij deze nazaten nog steeds mindere kansen op ontplooiing en ziet multinationals winsten wegsluizen, naar onder andere ons land. ‘Als nakomelingen van de daders van slavernij moeten wij ons ook bevrijden uit de schadepatronen die nog altijd doorwerken. Onze eeuwenlange daderrol heeft ook ons beschadigd. Net als de slachtofferrol gaat ook de daderrol in je lijf, botten en genen zitten.’

huidige maatschappij

In een volle kerkzaal in de Nicolaas-Monicakerk in Utrecht, worden voortdurend parallellen getrokken tussen de uitbuiting in de tijd dat slavernij een geaccepteerde handel was en de huidige maatschappij. Caroly Houmes, directeur van International Justice Mission Nederland, vertelt over het werk van haar organisatie om hedendaagse slavernij te bestrijden. ‘De positie van zoveel armen is zo slecht dat ze gemakkelijk slachtoffer worden van uitbuiting. Meer mensen dan ooit, naar schatting 27 miljoen, leven in slavernij.’ Die cijfers kunnen ontmoedigen, erkent Houmes. ‘Maar in de negentiende eeuw was slavernij ook lucratief, moreel zelfs

onbetwist, politiek beschermd en leek afschaffing een droom. Toch ontstond een beweging van abolitionisten die uiteindelijk tot afschaffing leidde. Ik ben ervan overtuigd dat we die ommekeer weer kunnen maken. Er zijn nieuwe abolitionisten nodig.’

historisch besef

CDA-politica Kathleen Ferrier benadrukte dat opkomen voor mensenrechten van onverminderd prioritair belang blijft. Ze stelde dat dit niet kan zonder historisch besef. ‘Het begint met het erkennen van de feiten. De herdenking dat slavernij 150 jaar geleden is afgeschaft, biedt ons de kans de feiten te erkennen van ons beladen verleden.’ Ferrier vindt dat die feiten nooit meer mogen worden weggestopt. ‘Alleen dan kunnen we ook vooruitkijken. Het gaat niet om schuldvraag alleen, maar juist om werken aan gemeenschappelijke toekomstvisie.’

Als afsluiting van de bijeenkomst liepen de aanwezigen de wandelroute van het boekje *Sporen van slavernij in Utrecht*, dat vorig jaar door Esther Captain en Hans Visser is geschreven. De route gaat langs gebouwen waar slachtoffers, voorstanders en tegenstanders van de slavernij woonden. ‘Het toont dat slavernij geen ver-van-ons-bedshow is.’ <